

میدان بهاس

بهاس اسفع الله فنچر داسن

”باکي کيت مسلمين، اداله بهاس عرب ايت ساتو بهاس فرساتوان يع تاکن موتكين دچاريکن گتتین، بهاس کونچي دري فربنده رآن علم دان فقرتین اگام کيت. بسر کروکين دان کسوکارن يع منيمها کيت افبييل بهاس ايت کيت ابابيکن دان کسميفيغکن.“. کات تو ان محمد ناصر کتوا عوم فاري مشومي. کار غشن يعبر هر گ اين کيت فتيق دري کتاب ”کافيتا سيليلكتا“ ف.ق.

(اوله محمد ناصر)

.... قيدق برارتی بهوا اتنوق کما جوان دان کچر داسن بعسا کيت؟ کچر داسن يع لبه لو اس، کيت سده مداداکن سهاج دعن بهاس کيت ايت سنديري. کما جوان برفيکر، برکشتوغ ساعته کفده کلو اسن ميدان يع موشكين دکواساي اوله بهاس يع دفاکي. دان افبييل ساتو بهاس سفرت بهاس اذونيسيا يع ماسيه دالم تيقكتان سفرت سکاراغ، دان بلوم چوكف. کيائان اتنوق مغوتاراکن برماچم ۲ فقرتین يع معتموي مك بهاس ايت سنديري اکن منجادي کوروغن يع معيكله کيت منوجو کچر داسن عموم يع لبه لو اس، سکيران کيت فواسكن دعن سقدر معتموي بهاس کيت سنديري سهاج. بتتوق دان باخون فيکران سسوات بعسا برجالين رافق دان بوله دكتاکن ترفقسا منوره بتتوق دان باخون يع دايدينکن اوله کيائان بهاس بعسا ايت. دائره کيت اتنوق برفيکر دباتسي اوله

”هان دعن معتموي ساله ساتو بهاس ايروفه“ - يع تراوتام سکالي سده تنتو بهاس بلندام - مشارکه بوميفترا دچابع اتسن دافه منچافي کما جوان دان کمرديکان“ دمکينله کفوتسن يع دامبيل اوله دقتور Dr. G. Drewes وقت دي مفتربينهچکن فغاروه کلچر باره اتس بهاس اذونيسيا. ماريله کيت فريقيسا سبفتر سفي کمان بمن دليل دقتور دريويس اين اتنوق“ داسر“ باکي کچر داسن ساله ساتو بعسام اداله بهاس اسوئ سنديري. بهاس برسنکوه فأوه دان تآ دافه دچاريکن دري اليران برفيکر، بهاس دري ساله ساتو بعسام اداله تولع فوغکنوع دري کبودايان. مفتر تاهنکن بهاس سنديري برارتی مفتر تاهنکن صفة ۲ دان کبودايان سنديري. کلچر ساله ساتو بعسا برديري اتو جاتوه دعن بهاس ايت سنديري.

لوارم سبلومن بهاس اغکریس مولاءی دفلاجری
دکاعن بعسا کیت، کیت داندو نیسیا سوده بر فوله
تاھون ترلبه دھولو ئەۋۇپائى ساتور بهاس فرھوبۇن
جھاتان يېھ مەفرھوبۇنکن کیت دەن سومبر کبودایان
دنیا لوارم يأیت : بهاس عرب!

چوب توان ۲ فیباچ فیکرکن: بهاس بلندا
ماسوق دالم دنیا کیت بوکن دری سبلومن بعسا
بلندا دودق دسینی، بوکن سەچق 300 تاھوز يېھ
لالو، اکن تافی بهاس بلندا ایت بھارو دېرىکن
دالم کیرا ۳۰ تادو این، سەنچق بعسا بلندا
معاغكىف فراو مەفرتىغىکىي كچرداسن کیت. دان
ستلهن "ايشىخ فولىتىك" برجالن کیرا ۴۰
تاھون، بھارو کیرا ۴ فراترس دری فندودق
اڻدو نیسیا يېھ فندى تولىسى باچ دەن حروف لاتىن
ئىتى دھولو دىسبۇ يېھ فندى بهاس بلندا.

اکن تافی سبلوم بهاس بلندا منجادىي بهاس
فېباوا كچرداسن ایت سوده ترلبه دھولو بهاس
عرب منجادىي ساتو، نېبولوه (سالوراز - ف)
كبودایان باکىي کیت افق اندۇنیسیا.

مثال دىكلىي يېھ توار، فرھاتىكىلە كچرداسن
بعسا کیت سکارغ اين اسایىدىكىلە، جاغن دكوت
يېھ بىر ۲، كن تافى ماسوقله ككمفوغ دان كدیسا،
دىستيو توان اکن مندافة كىبارىن، بىكىمان بىر
جىسان بهاس عرب اين باکىي كچرداسن بعسا کیت.
بلوم دىيليق لاکىي درى جوروسن كائىمان، اکن
تافىي بھارو درى جوروسن كېرداسن عموم.

سبلوم اد ايچ، اىي، ايس، اتوق افق قوم
فرىايى، سبلوم اد سکولە ۲ كلىس دوا دان سکولە
دىسا تەھە مەعاجرەن حروف لاتىن، جاؤه سبلوم
ایت سوده برتىبارىن دتائو اير کیت اين، براتوس
كالو تىدق اکن بىر بىر لىتكىر ۲ دان فىتنىز
(سورا و دان فوندوق - ف) يېھ مەعاجرەن بهاس
عرب دان علم اكام.

ساتو بعسا يېھ تردىري درى 60 جوتا، بوکن

لواس دان سەفيتىن دائرة بهاس ايت فول.

اولەكرا ان ايت سوال بهاس ادارە ساتو ۲ سوال
كچرداسن بعسا يېھ ترقتىئىع. بهاس اىبو، بهاس
کیت سەندىرىي، ادارە منجادىي شرط باکىي بردىرىي
تىق كبودایان کیت.

اکن تافىي ساتو كبودایان يېھ ھيدوف تىدق
چوكف هان دەن تىشكىل بردىرىي تىق سماج.
اي فرلو تومبوه، برقىم، براوبە، بىرگىر،
"دىنامىس" كات اورۇغ سكارغ. دان اتوق اين
فرلو كەد فە توکراڭ تىباھن " اودارا "، فرلو كەد
تىباھن "فوفوق" فرلو كەد تىباھن "ايىر" يېھ
منجادىي شرط فناور ھيدوفىن. تىدق اد ساتو
كبودایان جادى ھيدوف، افبىل اي دكۈرۈغ دان
دايىكە منورە ترادىسي بىريلىغ ايد. كبودایان ايت
اکن ھيدوف، اکن برقىم كقواتىن، اکن
باشۇن بىبىة كموغكىن يېھ ماسىيە ترسىمبوبىي،
افبىل دافە كىسمقاتن بىرھوبۇن دەن سومبر ۲
كبودایان دلوار لېشكۈغ دائرەن، ساتو كردايان،
ھيدوف دەن فرھوبۇن اتشارا ساتو كبودایان دەن
كبودایان يېھ لاين.

باکىي کیت اتوق فرھوبۇن كبودایان اين
امە فرلولە بهاس يېھ امة لەكىف دان لە لواس
دائەن درى دائرة بهاس کيت سەندىرىي. اولە
كران ايت " دىسمقىچ بهاس اىبو كيت "، سەندىرىي،
ادارە بهاس " اسىع " يېھ لە لواس دان لە كايىي
منجادىي ساتو روکن يېھ تاً بولەتىدق باکىي كماجوان
دان كچرداسن کيت.

كالو کیت دسینىي مەتقاکن " بهاس اسىع "
غالىپىن کیت اىيچە كەد بهاس بلندا، اغکریس
فرنچىسى، جرمى اتو لاين ۲. دان مىيمۇ بهاس،
بلندا بهاس اغکریس داد سېاكىنىن ايت باپق جىسان
باکىي كچرداسن کيت بىشى اڻدو نیسیا. اين تىدق
کيت موغىرىي! اکن تافىي جاشۇن کيت لوفاکن
بەوا سبلوم بهاس بلدا منجادىي فرھوبۇن دەن دنیا

منجادی بهاس رانفن کریندوان هاتی اهل تصوف کف خالق، تله منجادی بهاس اهل علم عالم دان علم ۲ يع ایسک اتوق فپوسن برماجم ۲ دلیل دان روموس (رموزه اشاره—ف.) يع سوکر دان سوسه.

بهاس ایله يع تله ماسوق کدام لیغکوغن بعسا دان دنیا انق اندونیسیا يع تله منیبولکن سومبر کچر داسن يع بر تیارن دکفولوان کیت این، دسمیفع فعهر کان يع سواجرن تراهادف بهاس ایروقه عمومن، کیت تیدق بوله ملوفاکن فرسولوه کبودایان يع امة بر هر کد دان بر جاس این! دالم سمبون کیت بیراف وقت يع لاو تراهادف چیتا ۲ هندق مندیریکن ساتو فسیترین لوهوره، سوده فرنه کیت مپر و کن سفای اورغ کیت جاغنله ساله فعهر کان تراهادف سبهاکن بسر فمودا ۲ ایتتیلک يع ماکی بهاس عرب این سباکی بهاس کدوا دسمیفع بهاس ایسو سندری. کیت انجور کن سفای کالو هندق مندیریکن فرگوروان تیغکی اسلام، مک کولغن فمودا يع بکنیی تیدق بوله دکسمیفعکن اتوق منجادی بیسیه باکی فرگوروان تیغکی اسلام ترسبو.

علی کل حال کف دروموس دقتور دریویس يع کیت چتومکن داتس تادی، کیت برق کات: "دالم منچافی کچر داسن دان کردیکان بر فیکره بهاس عرب باکی انق اندونیسیا اداله ساتو الة فچر داسن يع ترلبه دهولوه لبه "موره"، دان تدق کاله فائدنهن دری بهاس اسیع يع لاین ایت".

دان باکی کیت قوم مسلمین اداله بهاس عرب ایت ساتو بهاس فرساتوان يع تاکن موغکین دچاریکن کنتیش، بهاس کونچی دری فربنده رآن علم دان فخرتین اکام کیت. بسر کروکین دان کسوکارن يع منیمغا کیت افیبل بهاس این کیت ابایکن دان کیت کسمیفعکن!

سدیکیه هاروس نماکن اوغکوس افیبل هندق منیغکیکن کچر داسن، افیبل هندق "غمیدوفکن" کبودایان دعن ارتیکات سباکی يع کیت کتابن تادی. دان سلالو فمرته بر کلوه کسه دری مانکه ددافه واع اتوق کفرلوان ایت. اکن تتفاوت دعن تیدق عمر تکن سفیسیر فون کف کس نکری، دعن تیدق دسوره دان دفتره دری اتس، سسغکوهن فرنته سوده مندافت ساتو کاون يع سستیام يع تله مرینتیس جالن اتوق منچر دسکن اومه يغبر فوله جوتا این.

بهاس عرب ایت، بوکنله بهاس اکام سمات ۲م بوکن ساتو "دیالیک" ، بوکن بهاس ساله ساتو فروفینسی (دائره—ف.). اکن تتفاوتی، اداله ای ساتو بهاس دنیا، ساتو بهاس کبودایان، ساتو بهاس فمشکو کچر داسن، کونچی دری برماجم ۲ فقتموان دان کای رای اتوق معاوتار اکن (میتاکن—ف.). سوات فهم اتو فخرتین، دری يع موده سمنی کف دین سولیتن ۲ دری يع بر صفة ماده (بندان—ف) سمنی کف دین بر صفة معنوی. یام ماله ابه کای دری بهاس ایروقه يع مان جوا.

بهاس عرب سلاین در فرد ساتون ۲ بهاس فغیکه، بهاس فرساتوان باکی قوم مسلمین، اداله جوک ساتو بهاس کبودایان يع او تام، يع بار غکای هاش سام کالو هندق دیندیشکن دعن بهاس یونانی دان سنسکریه. ماله تو لیسن یونانی سوده کاکل دان ککور اغشن دالم منولیسکن اغلک ۲ سه شک علم حساب، علم هیتوغ بهار وله مندافت کما جوان ستله معمبل سیستم اغلک ۲ عرب سبکیهان يع کیت فاکی سکارغ این.

بهاس عرب تله منجادی بهاس فلسفة باکی فیلسوف ۲ فقوتار اکن برماجم ۲ نیوری دان دلیل ۲ هیفویس يع سولیه رومیه. تله منجادی بهاس کسوستران، اتوق ملاکوکن کمشغول دان ککیر اغشن فیاعیر دان اهل فروسایع تر فلام، تله